

QVÆSTIO MEDICA.

371

Quodlibetarijs disputationibus exagitanda in scholis Medicorum die Iouis 12. Ianuarij Domino M. Iacobo d'Amboyse
Doctore Regis Medico Præside.

An pestis à calo?

SUBSTANTIÆ duæ, formalis vna cœlorum, altera materialis elementorum, producant sensibilem omnium species, quæ ita se habent inter se, vt numeri materiæ immerfi. Forma quidem mediante motu, vehiculo luminis, & occultarum qualitatum influxu, manat à cœlo, cuius præcipuum instrumentum est lumen, omnium colorum progenitor. Elementa verò siue tria, siue quatuor, solam suppeditant materiam, cum suis accidentibus, & naturali formâ. Hæc duo, vt rerum omnium, sic sanitatis & morborum sunt causæ essentiales. Atque vt cœlorum motus sunt continuè varij, ita ab iisdem morbi noui & nusquam visi proficiuntur.

SUNT autem morborum tria genera, similarium, organicorum, & communium. Quorum similes pendunt à materiâ temperamento, & formâ. Vt materiæ, sic temperamenti octo modi: formæ duo, simplex corruptio, & putredo. Arridat etiam morborum diuisiones, primò in manifestos & occultos: & horum in venenatos contagiosos, & pestilentes. Deinde in *ασθενεια* & *πυρετικα*, quorum alij sunt simplices ex potu, & cibo, vt calculus Lutetianis: alij *επιδημι* ex aëre à terrenis infecto, vt læpra familiaris Iudæis, struma Hispanis, bronchocele Alpinis, hydrocele Gallis, plica bolonis. Alij denique *επιδημι* ex aëre superius immutato, qui vel sunt simplices, vt lienteria, dysenteria, pleuritides, artuum dolores, & febres putridæ: vel pestilentes, vt exanthemata, *πυρετικα*, grauedines anhelosæ, carbunculus, bubo, ac febris pestilens.

HÆC inter epidemios affectus acutissima, & maximè contagiosa: cuius, vt caterorum, causa primaria manat ab occultis cœlorum influentijs. Hanc alliciunt, fouent, & promouent omnis aëris intemperies, & putredo: regio maritima, vel austro persflata: anni tempus æstiuum, & autumnale: quin & diei hora nocturna, sub quâ crisis præstantiordiurnâ: ætas puerilis, & iuuenilis: sexus muliebris: temperamentum calidum humidum, aut humidum frigidum: animi *παθηματα*: ingluuies, & ciborum *απειρία*: habitus totius corporis laxior: consuetudo: exercitia vehementiora. maximè si coniunctio Saturni cum Marte, eclipses, cometæ, flatus austrini, & insectorum ingens multitudo præcesserint.

PORRÒ vt hæc vix sola, sed aliorum affectuum stipata consortio prouenit, ita plerumq; ingenti symptomatum syndrome turgescit: variamq; pro humorum, & partium quibus insidet conditione, rationem subit. Dignoscetur tamen specialius, si ægro pulsus fuerit exilis, imbecillis, inæqualis, & inordinatus, frequens syncope, cardiogramos, nausea, vomitus, *αψια*, vigilie, torius corporis iactatio, & virium præcipuè vitalis facultatis imbecillitas. Sed multò certius se prodit, si exanthemata, carbunculus, & tumores ubiq; sed salubrius in principio, quam in morbi vigore, erumpentes adfuerint. quibus omnibus vt plurimum subita mors, & sine sensu doloris superueniat.

CAUSARUM præcautio, & morbi curatio pendunt à contrariorum lege. mutandus aër citò, longè, tardè: vel corrigendus igne, frigore, odoribus, etiam foetidis. Vacuandum corpus rhabbarbo, & catapocijs Rufi, quæ alioquin sanis non profunt. Parcendum pleniori cibo, vt vehementioribus exercitijs, sed vitanda inædia. Resistendum putredini odoratis, vt rutâ, aristolochiâ, radice gentianæ, & angelicæ. Interiora consumanda cardiakis, theriace, mithridatio, antidotis de alkerme, de hyacyntho, lapide bezoardico, monocerote, & margaritis. Utendum etiam astringentibus bolo armenâ, & terrâ lemnîâ. Non negligenda caustica, quæ ad præcautionem, & curationem plurimum valent. Quæ omnia partim assumenda, partim applicanda veniunt, sed sedulò motibus, & aspectibus siderum obseruatis, quibus vt causæ, sic remedia meritò referuntur.

Ergò pestis à calo.

Afferebat PETRVS le CONTE Hannonus, Parisijs anno Domini 1606.

DOMINI DOCTORES DISPUTAVRI.

M. Andreas le Gros.
M. Ioannes le Mercier.
M. Michaël Tontain.

M. Stephanus Gorjon.
M. Guilielmus Lescailion.
M. Petrus Collier.

M. Ioannes le Moine.
M. Claudius Boinin.
M. Philippus Harduin de St. Jacques.

Scopus Quæstionis: *Pyrethra & tubercula Consistit, quod fuit intermissa*
Librarius